

Overgave is nog niet zo makkelijk

Barbara de Zoete (53) wordt morgenochtend om zes uur tijdens de Paaswake gedoopt bij de pioniersgemeenschap Nijkleaster in Jorwert. Vorig jaar verbrijzelde ze op Eerste Paasdag haar knie. Voor revalidatie kwam ze in Weidum terecht, in het naastgelegen Jorwert ontdekte ze het christendom.

In de lucht boven Jorwert schieten de vliegtuigen van de internationale militaire oefening *Frisian Flag* heen en weer. De Zoete geniet er van: „Ik heb jarenlang bij defensie gewerkt, eerst als inkoper en later als project controller, maar nooit in een straaljager gezeten. Volgens mij schieten je nieren zo achter je oren in zo'n kist.” Ervaring met vliegen heeft ze wel: jarenlang deelde ze met een vriend een eigen zweefvliegtuig. Die verkocht ze in 2010, tegelijk met haar huis in Gouda en haar auto. Haar baan als adviseur managementcyclus bij Rijkswaterstaat zegde ze ook op: „Ik bleef met een flinke schuld zitten, omdat mijn huis onder water stond; we zaten toen midden in de crisis.” Dat deed haar niet: ze had besloten als zenboeddhist het klooster De Noorder Poort in Wapserveen in te gaan. „Dat zit in mijn karakter: als ik ergens voor ga, dan ga ik er ook écht voor.”

Acht jaar daarvoor, in 2002, was ze in aanraking gekomen met het boeddhisme. In 2007 ging dat verder dan het lezen van boeken: „Ik zat toen tegen het overspannene aan. De arts adviseerde me om rust te vinden, zo kwam ik bij een meditatiegroepje en bij het zenboeddhisme terecht. Dat was voor mij een nieuwe wereld: ik ben in Den Haag opgegroeid in een areligieus gezin, ik ben altijd al een nuchter mens en zen hoorde daar niet bij. Maar ik voelde me er goed bij en ik ging al snel een hele week in retraite. Dat is vrij lang voor een eerste keer, maar ook dat past weer bij mijn karakter: ik dook er helemaal in.”

Tijdens die retraite had ze een mystieke ervaring: „Ik draaide me om daar stond een rozenstruik. Die stond er natuurlijk altijd al, maar hij openbaarde zich op dat moment aan mij. Het duurde maar een fractie van een seconde, maar het voelde als een langdurige activiteit: de struik en ik deden het samen. Ik heb geen idee wát we deden, maar we deden het samen. Op dat moment wist ik dat ik als boeddhist het klooster in wilde.”

Die ervaring is voor haar vergelijkbaar met een ervaring die ze vorig jaar bij de

Radboudkerk van Jorwert had. Ze zat in de auto van Nijkleasterpredikant Hinne Wagenaar, die ze in het verzorgingshuis van Weidum had leren kennen. „Hinne reed me naar Jorwert, omdat ik die kerk graag wilde zien. Ik kende het uit het boek van Geert Mak, en was nieuwsgierig. Bij de kerk wilde hij me uit de auto helpen, maar ik wees zijn uitgestoken hand af. ‘Aha, overgave is nog niet zo makkelijk’, zei Hinne toen. Op dat moment was er een soort fel licht en ik had het gevoel door elkaar geschud te worden.”

Het zette haar religieuze wereldbeeld op zijn kop: „Ik schrok er van: ‘Wat is dit voor onzin?’, dacht ik. En: ‘Ik ben kwetsbaar en beïnvloedbaar. Negeer het maar’. Maar dat lukte me niet: het betekende echt iets voor me. Ik wist vanaf dat moment dat ik iets moest het christendom. Maar ik zat ook in de rats: betekenden die achttien jaren zenboeddhisme dan niks?”

Vanaf die ervaring sliep De Zoete slecht. „Ik was maandenlang hyper. Een half jaar lang, tot december, sliep ik maar vier uur per nacht. Om twaalf uur ging ik naar bed, om vier uur stond ik er al weer naast. Die maanden las ik allemaal boeken over het christendom. Ik ben niet zo goed in titels en namen, maar ik las alles: van vrije moderne denkers tot heel zware kost. Ik ging er vol in, zelfs voor mijn doen was dit heftig.”

Terug in haar huis in Appelscha bleef Jorwert trekken. Op zondagen kerkt De Zoete in De Schutse in Appelscha, waar ze ook vrijwilligerswerk doet. Maar bijna wekelijks reist ze nog naar Jorwert, met de bus. „Op woensdagen sta ik om vijf uur op, dan ontbijt ik en laat ik de hond uit en stap ik in de bus. Dan kom ik om even over negen uur hier in Jorwert aan. Die reis hoort voor mij bij de ochtend; het is een soort pelgrimage.”

In september besloot ze dat ze gedoopt wilde worden, in Jorwert. „Dat kwam voor Hinne uit de lucht vallen. Hij was er niet meteen enthousiast over, terwijl ik het liefst meteen gedoopt wilde worden. Ik was ongeduldig, had haast. Ik was bang dat ik het gevoel zou verliezen, dat ik de gemeenschap zou afstoten. Maar Hinne wilde niet overhaast te werk gaan. Hij was ook bang voor religiehoppen, denk ik: dat het een bevlieging van me was.”

Ondertussen begeleidden ds. Reinier Nummerdor van de PKN-gemeente Grou-Jirnsum, ook betrokken bij Nijkleaster, en ds. Janos Schellevis van de Protestantse Gemeente Appelscha haar bij de ontdekking van het christendom. „Reinier vroeg me bijvoorbeeld een persoonlijk credo te schrijven, als voorbereiding op de doop. Dat had ik binnen een paar uur op papier. Daarover

was hij verbaasd, hij dacht dat we daar maanden aan moesten schaven. Maar ik schreef het in een keer op. Ik spreek die tekst straks ook uit bij mijn doop.”

Ze voerden vanaf oktober veel gesprekken over de doop. „Hinne weigerde in eerste instantie een datum te geven, tot mijn frustratie. Later gaf hij in een gesprekje terloops aan dat hij aan Pasen dacht. Dat viel mij rauw op m’n dak, ik vond dat te lang duren. Maar hij legde me uit dat het traditioneel het moment is dat mensen gedoopt worden. Ik heb geleerd te wachten. En misschien is het ook wel mooi, precies een jaar na mijn val.”

De betekenis van Pasen doorvoelen vindt De Zoete nog moeilijk. Haar verhalen over boeddhisme, de val en de komst naar Jorwert heeft ze al vaak gedaan – tot op televisie aan toe, een maand geleden bij Annemiek Schrijver in *De Verwondering*. Bij de vraag wat Pasen voor haar is, hapert ze voor het eerst in het gesprek. Ze doet haar kralen-armbandje af en vertelt dan: „Bij het boeddhisme heb je gebedskettingen, de protestanten hebben daar wat minder mee. Dat vind ik jammer, daarom ben ik op internet gaan zoeken en kwam zo terecht bij een Lutherse voorganger die een kralenarmband heeft ontworpen.”

Ze heeft de armband nagemaakt en legt de betekenis van de tien kralen met ieder een eigen kleur en grootte uit: „Deze kraal staat voor God, deze voor de stilte, deze voor mijzelf, deze voor de belijdenis en de doop, deze voor liefde, deze voor de duisternis en deze voor de wederopstanding.” De Zoete brengt twee grote witte kralen naar elkaar toe. „Toen ik hem namaakte van voorbeelden op internet, viel me op dat de doop en de wederopstanding kralen zijn die er hetzelfde uitzien. Toen begreep ik opeens dat je met de doop en belijdenis je geloof in de opstanding uitspreekt.”

Tijdens de Paaswake morgenochtend spreekt ze dat hardop uit, voor de gemeente van Nijkleaster. „Ik heb zo’n zin in de doop. Eerst wilde ik het alleen voor mezelf, maar ik wil nu ook echt uitspreken dat ik bij de gemeenschap wil horen.”

Jan Auke Brink Hoge Noorden/Jaap Schaaf

[Overgave is nog niet zo makkelijk](#)